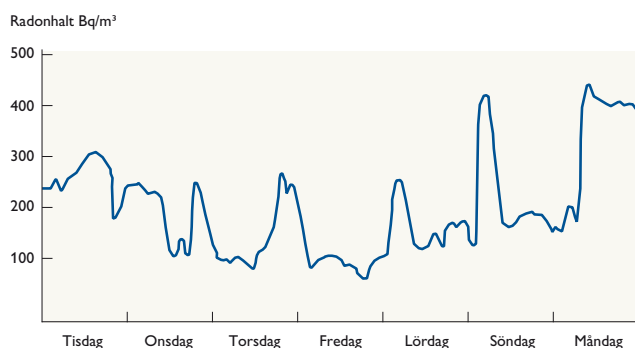

Att mäta radon

Radon varken luktar, syns eller känns. Det enda sättet att ta reda på om det finns radon är att mäta. I så gott som alla småhus och lägenheter eller lokaler med markkontakt finns risken att radonhalten är förhöjd. Detsamma gäller byggnader som innehåller blå lättbetong.

Radonhalten varierar dels under dygnet, dels under året. Variationerna beror bland annat på temperaturskillnader, vindförhållanden och ventilationen. Under sommaren är temperaturskillnaden mellan inom- och utomhusluften liten. Då fungerar självdraget i huset sämre och bara lite markluft och radon kommer in i huset jämfört med kallare årstider.

Mätmetoder

I dag rekommenderar SSI tre olika metoder för att mäta radon. Den vanligaste metoden är spårfilm som finns i små mätdosor.

Mätningar görs av privata mätföretag. När du beställt mätdosor, antingen via kommunens miljökontor eller direkt från ett privat företag, får du hem dem på posten. Du placerar själv ut dem enligt anvisning och när mätperioden är slut skickar du in dem för analys. Inom en vecka får du resultatet på posten.

Mättiden är viktig

För att få ett resultat som går att jämföra mot de rikt- och gränsvärden som finns för radon i inomhusluft ska man göra en långtidsmätning under minst två månader. För bostäder gäller riktvärdet 200 Bq/m³ (becquerel per kubikmeter). Ju längre tid man mäter desto säkrare blir resultatet. Mätningen ska dessutom göras någon gång mellan oktober och april. Tillfälligt höga radonhalter är inte skadligt utan man vill veta hur medelhalten är över en lång period.

Ibland har man inte tid att göra en lång mätning. Då finns det metoder som mäter radon under kortare tid, men då blir resultatet inte lika tillförlitligt. Det är vanligast att mäta med spårfilm under en vecka eller med ett direktvisande instrument. Resultatet av en korttidsmätning är bara rådgivande och bör endast göras om det inte finns tid för en längre mätning.

Köp och försäljning av hus

När du ska köpa eller sälja ett hus är det viktigt att veta att radon inte är ett dolt fel. För köparen betyder det att denne måste försäkra sig om hur mycket radon som finns i huset innan köpet är klart. Om ingen radonmätning gjorts de senaste åren bör köparen se till att en radonmätning görs.

En korttidsmätning gjord under vinterhalvåret ger i många fall mätvärden som överensstämmer med långtidsmätningar, men man kan aldrig helt lita på resultatet av en korttidsmätning. Därför behövs alltid resultatet av en långtidsmätning vid myndighetsbeslut som t.ex. ansökan om radonbidrag.

Om man vill göra en långtidsmätning men det inte finns tid, kan köpare och säljare skriva ett avtal om radonmätning. I köpekontraktet skriver man in en paragraf som ger köparen tid att göra en långtidsmätning efter att denne flyttat in. Fördelningen av kostnaden vid en eventuell åtgärd för att sänka radonhalten ska man också göra upp om redan då.

Anlitar man en besiktningsman för att undersöka huset är det lämpligt att göra en gammamätning för att se om det finns blåbetong i huset. Man bör då få reda på hur mycket blåbetong det finns och i vilka delar av huset.

Vill du mäta radon?

Vänd dig till miljökontoret i din kommun. På miljökontoret finns handläggare som kan hjälpa dig att beställa en mätning.

Vem gör vad?

- SSI bedömer riskerna från radon, följer utvecklingen av mätinstrument och utför kalibreringar av mätutrustning.
- Socialstyrelsen har det övergripande ansvaret för tillsyn av inomhusmiljö i bostäder och allmänna lokaler enligt Miljöbalken och ger ut allmänna råd om radon.
- Den operativa tillsynen sköts av kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder.
- Boverket är en nationell myndighet för byggande, boende, samhällsplanering och stadsutveckling. Boverket ansvarar för miljömålet God bebyggd miljö där radon ingår och ansvarar dessutom för radonbidraget.

Läs mer om radon på SSI:s webbplats www.ssi.se.

Statens strålskyddsinstitut
Swedish Radiation Protection Authority

Adress: Statens strålskyddsinstitut (SSI), S-171 16 Stockholm
Besöksadress: Solna strandväg 96
Telefon: 08-729 71 00 Fax: 08-729 71 08
E-post: ssi@ssi.se www.ssi.se